

KURATOR DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

ZMIANY PRZEPISÓW OD 15 LUTEGO 2024 ROKU

Uprzejmie informujemy, że od 15 lutego 2024 roku wchodzą w życie dodatkowe przepisy dotyczące kuratora dla osoby niepełnosprawnej.

Ustanowienie kuratora w praktyce oznacza wsparcie dla osoby z niepełnosprawnością w prowadzeniu jej spraw. Osoba, dla której został ustanowiony kurator zachowuje pełną zdolność do czynności prawnych. Wprowadzone zmiany mają na celu wzmocnienie roli osoby z niepełnosprawnością w procesie ustanawiania kuratora a także zwiększenie jej samodzielności i niezależności.

Zgodnie z art. 183 k.r.o. kurator dla osoby niepełnosprawnej :

- ustanawiany jest dla pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, która potrzebuje wsparcia w prowadzeniu wszelkich spraw, spraw określonego rodzaju albo załatwieniu określonej sprawy;
- zakres obowiązków i uprawnień kuratora określa sąd opiekuńczy;
- kurator jest powołany do jej reprezentowania tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi;
- sąd opiekuńczy może określić sprawę lub zakres spraw wskazanych w postanowieniu o ustanowieniu kuratora, w których jest on uprawniony do reprezentowania osoby niepełnosprawnej;

- kuratorem może zostać ustanowiona osoba pełnoletnia, która wyraziła na to zgodę i której kwalifikacje osobiste uzasadniają przekonanie, że będzie należycie wywiązywała się z powierzonych jej obowiązków kuratora osoby niepełnosprawnej;
- osoba niepełnosprawna może wskazać kandydata na kuratora;
- przy wyborze kuratora i określeniu zakresu jego obowiązków oraz uprawnień sąd opiekuńczy uwzględnia w szczególności sposób funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, w tym w zakresie jej funkcji intelektualnych oraz sposobu porozumiewania się z otoczeniem;
- kurator uzgadnia z osobą niepełnosprawną sposób prowadzenia lub załatwienia spraw i informuje osobę niepełnosprawną o podjętych działaniach oraz ich wynikach, tak aby mogła podejmować decyzje i działania odpowiednie do aktualnego stanu sprawy;
- kuratelę uchyla się na żądanie osoby niepełnosprawnej, dla której była ustanowiona.

Postępowanie w zakresie ustanowienia kuratora dla osoby niepełnosprawnej reguluje obecnie artykuł 600§ 1-7 k.p.c:

- kuratora dla osoby niepełnosprawnej sąd opiekuńczy ustanawia na wniosek tej osoby, a za zgodą osoby niepełnosprawnej - także na wniosek organizacji pozarządowej, wymienionej w art. 546 § 3 k.p.c. (chodzi o organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona praw osób niepełnosprawnych, udzielanie pomocy takim osobom lub ochrona praw człowieka) ;
- w przypadku gdy stan osoby niepełnosprawnej wyłącza możliwość złożenia wniosku lub wyrażenia zgody, sąd może ustanowić kuratora z urzędu;
- sąd może ustanowić kuratora z urzędu także w przypadku, o którym mowa w art. 558 § 2 k.p.c.(na skutek zawiadomienia sądu opiekuńczego o potrzebie ustanowienia kuratora dla osoby niepełnosprawnej przez sąd, który oddalił wniosek o ubezwłasnowolnienie);
- w toku postępowania o ustanowienie kuratora sąd wysłuchuje osobę niepełnosprawną;
- w przypadku osoby niepełnosprawnej o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb;
- sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą niepełnosprawną jest potwierdzony przez lekarza;
- przed wydaniem postanowienia sąd może zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, chyba że wystarczające dla dokonania tych ustaleń jest wysłuchanie

osoby niepełnosprawnej lub dokumentacja będąca w posiadaniu sądu dotycząca tej osoby;

- w razie potrzeby, o ile sąd uzna to za konieczne, zasięga opinii biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności

Na chwilę obecną nie ma jeszcze Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczącego sposobu przygotowania wysłuchania osoby niepełnosprawnej oraz warunków w jakich powinno odbywać się wysłuchanie z uwzględnieniem konieczności zapewnienia swobody wypowiedzi i wsparcia potrzeb w komunikowaniu się wysłuchiwanym osobom niepełnosprawnym.

Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce

(opr. E.W.)